

Информациони систем о тржишту рада

*Кључни алат за креирање стратегија које унапређују запошљавање и усклађују вештине са потребама тржишта,
и средство за стратешко управљање људским капиталом*

Весна Пантелић

Београд, 30. јануар 2025.

Изазови на тржишту рада у Европи

EU4SORS

Кључни изазови

- Недостатак квалификоване радне снаге:
  - 25% компанија у ЕУ током 2023. године пријавило је потешкоће у проналажењу радника са одговарајућим вештинама.
- Дигиталне вештине као кључна препрека:
  - 60% компанија наводи недостатак дигиталних вештина као главну препреку за увођење технолошких иновација.
  - 42% радно способног становништва у ЕУ нема основне дигиталне вештине.
- Демографски изазови:
  - Смањење радне снаге за 2 милиона људи годишње до 2040. године због старења популације и ниског наталитета.

Трендови и промене

- Очекује се трансформација 23% радних места глобално до 2027. године.
- Најбрже растућа занимања: стручњаци за вештачку интелигенцију и машинско учење, аналитичари пословне интелигенције и стручњаци за информациону безбедност.
- Сектори са растућом потражњом:
  - Зелена технологија: удвостручене стопе упражњених радних места од 2019. до 2023. године.
  - Здравство и дигиталне технологије: континуирано висока потражња за радницима.

Изазови за тржиште рада у Србији

EU4SORS

Запосленост и незапосленост:

- Током претходних 10 година, број запослених порастао за више од пола милиона, незапосленост преполовљена.
- У 3. кв. 2024. стопа незапослености износила 8,1% , стопа запослености 57,4%.

Демографски изазови:

Србија изгубила више од 600.000 становника од 2011. године, већином због негативног природног прираштаја.

Изазови на тржишту рада:

Неусклађеност вештина радне снаге са потребама тржишта:

- 24% запослених ради послове испод нивоа своје квалификације.
- 20% фирми у Србији наводи неадекватно образовање радне снаге као главну препреку конкурентности.

NEET стопа (млади 15-29 година): 15% младих није запослено, не школује се нити се обучава (2024Q3).

Недостатак обука за запослене:

- Само 20% запослених је имало организовану обуку за стицање нових вештина (EU просек: 40%).
- Обука за дигиталне вештине: свега 11% запослених у Србији (EU просек: 25%).

Информациони систем о тржишту рада - закључак

EU4SORS

“Уместо милиона људи који траже посао, милиони послова траже људе.”

Ursula von der Leyen, 2023.

„Конкурентност данас мање зависи од трошкова рада, а више од знања

и вештина које радна снага поседује.“ - Mario Draghi, 2024.

====> **Људски капитал је валута 21. века.**

====> Неопходно је заједничко деловање у правцу стварања друштва
које вреднује знање, иновације и људе.

====> Праћење трендова (вештине, образовни програми, потребе тржишта)
путем модерних информационих система није само опција, већ неопходност.

Информациони систем о тржишту рада

EU4SORS

Информациони систем о тржишту рада (Labour Market Information System – LMIS) је интегрисани информациони систем који обједињавањем и анализом података пружа информације о понуди и потражњи за радном снагом.

Његова сврха није само **прикупљање података**, већ њихова **трансформација** у корисне увиде за доносиоце одлука, послодавце и грађане.

На пример, кроз LMIS ћемо бити у могућности да сазнамо:

- ❖ Која занимања су најтраженија
- ❖ Који су регионални трендови запошљавања
- ❖ Какве су потребе послодаваца за специфичним вештинама.

Информациони систем о тржишту рада

EU4SORS

Циљ:

- ❖ Боље разумевање понуде и тражње на тржишту рада
- ❖ Регионалне и секторске анализе за боље планирање
- ❖ Унапређење усклађености вештина са потребама тржишта рада
- ❖ Подршка систему образовања и запошљавања омогућавањем анализе кључних трендова
- ❖ Усклађивање са европским регулативама у области статистике

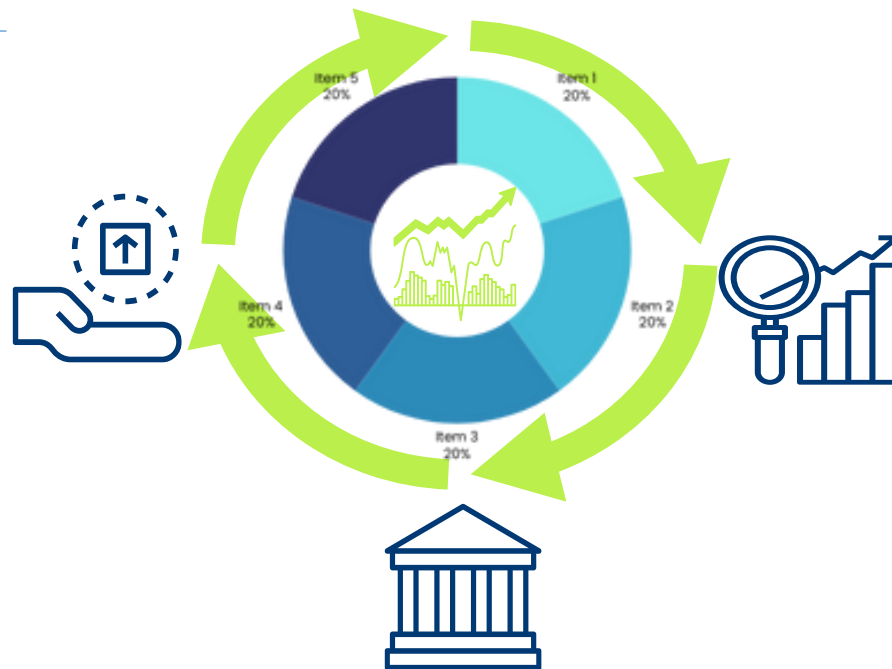

Информациони систем о тржишту рада – коме је намењен?

EU4SORS

Грађани

- **Алат за информисање:** Тачне и ажурне информације о слободним радним местима, траженим занимањима и вештинама.
- **Подршка у образовању:** Омогућава студентима и ученицима да изаберу образовне програме који су у складу са потребама тржишта рада.
- **Водич у каријери:** Тражиоцима запослења помаже у доношењу одлука о каријери и професионалном усавршавању.

Институције

Послодавци

- **Расположивост радне снаге:** Послодавци ће имати приступ подацима о доступним квалификацијама и вештинама у различитим регионима.
- **Оглашавање упражњених радних места:** Послодавци ће моћи директно да оглашавају своје потребе за запошљавањем у јединствени регистар слободних радних места.
- **Унапређење продуктивности:** Препознавање недостајућих вештина и планирање програма обука за своје запослене.

- **Планирање политика у области образовања, запошљавања, миграција:** Омогућава усмеравање образовних програма, мера активне политике запошљавања и имиграције у складу са потребама тржишта рада.
- **Идентификација изазова:** Пружа увид у проблеме као што су незапосленост, недовољна квалификованост радне снаге или миграциони трендови.
- **Подршка у планирању регионалног развоја:** Обезбеђује локализоване податке који помажу у идентификовању специфичних потреба различитих региона.
- **Мониторинг и евалуација:** Пружа алате за праћење ефеката спроведених мера и њихову ефикасност.

Информациони систем о тржишту рада – подаци који недостају

EU4SORS

- Статистика емиграције/имиграције
- Статистика о тражњи за радном снагом
- Статистика запослености и просечних зарада према занимању
- Образовна структура расположиве радне снаге
- Просечне зараде према месту рада
- Колико дуго млади чекају на прво запослење
- Мобилност радне снаге,....

Информациони систем о тржишту рада – планиране активности

EU4SORS

- Истраживање о вештинама одраслих
- Истраживање о спољним миграцијама

- Истраживање о оглашеним радним местима
- Успостављање Регистра оглашених радних места

- Стандардизација, унапређење квалитета и интеграција расположивих административних извора података

- Дефинисање листе индикатора
- Креирање нових индикатора

- Развијање базе података и веб платформе за национални Информациони систем о тржишту рада

Информациони систем о тржишту рада – планиране активности

Интеграција података из различитих извора – Централни регистар становништва, Централни регистар обавезног социјалног осигурања, Јединствени информациони систем просвете, евиденције Националне службе запошљавања, Инфостуда и приватних агенција за запошљавање, евиденције Министарства унутрашњих послова, Агенције за привредне регистре, Пореске управе, ПИО фонда, РФЗО, база података Социјална карта, подаци из статистичких истраживања у домену рада, образовања, пословних статистика,.....

Истраживање о слободним радним местима

Главни циљ - информације о тренутној потражњи за радном снагом, односно о броју и карактеристикама слободних радних места које послодавци желе да попуне.

Регистар слободних радних места

Главни циљ – евиденција о броју и карактеристикама слободних радних места које послодавци желе да попуне.

Анкета о вештинама одраслих

Главни циљ – утврдити ниво и структуру основних вештина одраслих, као што су писменост, рачунске и дигиталне вештине.

Статистика спољних миграција

Главни циљ – поуздани и свеобухватни подаци о броју и карактеристикама људи који напуштају, односно долазе у Србију како би се пратио демографски развој, економски утицаји и социјалне промене у земљи.

Информациони систем о тржишту рада - изазови

EU4SORS

Усаглашавање различитих дефиниција и класификација

Унапређење обухвата и квалитета постојећих регистара и евиденција

Технолошки изазови – интеграција података, примена најсавременијих технологија

Дефинисање кључних индикатора

Сарадња са привредом и укључивање грађана у дизајн и коришћење ЛМИС-а

*"Coming together is a beginning, staying together is progress,
and working together is success." - Henry Ford*

Collaboration

